

**ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

*Затверджено
Вченою радою
Київського міжнародного університету
протокол № 1 від 29.08.2019 р.*

Голова Вченої ради

[Signature] проф. Х.В. Хачатурян

*Введено в дію
наказом президента
Київського міжнародного університету
№ 237 від 30 серпня 2019 року*

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК
У ПРИВАТНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ПЗВО «Київський міжнародний університет» розроблене відповідно до закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року №1556, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), що затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами) та регламентує порядок підготовки фахівців освітньо-наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук у Приватному закладі вищої освіти «Київський міжнародний університет» (далі - Університет) відповідно на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти.

1.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

- в аспірантурі Університету за очною (денною) або заочною формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті).

Нормативний строк навчання в аспірантурі становить чотири роки (очна і заочна форми навчання), протягом яких аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, визначеної Університетом для підготовки доктора філософії з відповідної спеціальності, а також підготувати дисертацію на основі самостійно проведених досліджень та захистити її у спеціалізованій вченій раді відповідно до встановлених вимог.

1.3. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі Університету за очною (денною) формою навчання (якщо така відкрита відповідно до встановлених вимог);
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Нормативний строк підготовки доктора наук в докторантурі (денна форма навчання) становить не більше двох років, протягом яких докторант зобов'язаний подати до спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень для їх подальшого публічного захисту. Підготовка доктора наук поза докторантурою для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність не може перевищувати 5 років.

1.4. Підготовка громадян України в аспірантурі та докторантурі Університету здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).

1.5. Підготовка іноземців та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі (за наявності ліцензії) здійснюється:

- на підставі міжнародних договорів України та/або міжнародних програм обміну чи мобільності;
- на підставі договорів, укладених між Університетом та закладами вищої освіти

інших країн, щодо обміну вченими чи академічної мобільності;

- за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.6. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури здійснює Вчена рада Університету. Координацію діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснює відділ аспірантури.

2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

2.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти (ад'юнкти) і докторанти також мають право на:

1) вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Університеті, бібліотеках і державних архівах України;

2) отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткій розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Вченою радою Університету двох керівників;

3) користування навчально-виробничою, науковою, культурно-спортивною, оздоровчою базою Університету;

4) участь у науковій діяльності кафедри, навчально-наукового інституту, а також у діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;

5) обрання до органів самоврядування Університету;

б) забезпечення впорядкованим житлом на термін навчання у випадку, якщо аспірант іногородній, навчається на очній формі і за умови оплати вартості користування житлом самим аспірантом;

7) безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

8) академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (з наступними змінами та доповненнями);

9) трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;

10) академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства.

2.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

1) дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених Університетом;

2) виконувати індивідуальний план та систематично звітувати про хід його виконання на засіданнях кафедри, вченої ради навчально-наукового інституту;

3) подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів);

4) дотримуватися Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку Університету, інших документів, що регулюють підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів в Університеті.

2.3. Покладання Університетом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації забороняється.

3. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1. Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, а також згідно з Правилами прийому до ПЗВО «Київський міжнародний університет». Правила прийому до аспірантури ПЗВО «Київський міжнародний університет» (далі – Правила прийому до аспірантури) діють протягом відповідного календарного року, визначають порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури, а також зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури за кожною спеціальністю (галуззю знань), порядок зарахування до аспірантури, початок навчання та є додатком до Правил прийому до ПЗВО «Київський міжнародний університет», які щороку затверджуються Вченою радою Університету, оприлюднюються на його офіційному веб-сайті. Правила прийому до аспірантури (за наявності ліцензії) визначають і особливості прийому на навчання до аспірантури іноземних громадян.

3.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту на рівні магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні документи для вступу згідно з Правилами прийому до аспірантури. Приймальна комісія може відмовити абітурієнту у допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням у встановлений строк всіх або окремих документів, визначених Правилами прийому до аспірантури.

Вступники для вступу до аспірантури подають до приймальної комісії такі документи:

- заяву на ім'я президента Університету;
- особовий листок з обліку кадрів;
- список опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності);
- копію диплома магістра (спеціаліста) про закінчення закладу вищої освіти з копією додатку до диплому;
- рекомендацію вченої ради закладу вищої освіти (за наявності);
- копію паспорта громадянина України або документа, що засвідчує особу та громадянство та копію витягу із державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання (у разі подання паспорта у вигляді ID картки);
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного коду;
- дві фотокартки 3x4;
  - трудову книжку (для денної форми навчання);
  - у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.

Паспорт та диплом про повну вищу освіту надаються вступником особисто.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття Вченою радою Університету рішення про визнання його диплома.

3.3. Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії складаються з: вступного іспиту зі спеціальності; вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької). Особи, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань або спеціальності, ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста) перед складанням іноземної мови та іспиту зі спеціальності складають додаткове фахове вступне випробування.

З вступниками до аспірантури проводиться співбесіда та опитування з метою визначення їх наукових інтересів та відповідності змісту освітньо-наукової програми їх науковим інтересам.

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Конкурсна оцінка особи, яка претендує на зарахування до аспірантури, формується за формулою, що визначається у Правилах прийому до аспірантури.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Університету протягом одного календарного року.

3.4. Вступні випробування до аспірантури проводять предметні комісії, до складу яких входить, як правило, три–п'ять осіб, які призначаються наказом президента Університету. До складу предметних комісій включаються доктори філософії (кандидати наук) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання освітньо-наукової

програми. До складу предметних комісій можуть бути включені також представники інших закладів вищої освіти (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між Університетом і закладом вищої освіти (науковою установою). До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням Вченої ради Університету можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

3.5. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до ПЗВО «Київський міжнародний університет». Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом президента Університету, який оприлюднюється в установленому порядку.

3.6. Аспіранту, з урахуванням його наукових інтересів, що визначаються шляхом проведення анкетування, співбесіди, на підставі його заяви, та рішення відповідної профільної кафедри, одночасно із зарахуванням відповідним наказом президента Університету призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем. Наукове керівництво не можуть здійснювати особи, які вчинили порушення академічної доброчесності.

3.7. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює дотримання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії і відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво, як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів. Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, кандидата наук може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Науковий керівник, у разі належного, своєчасного, якісного виконання ним обов'язків може, на підставі рішення Вченої ради Університету, здійснювати одночасне наукове керівництво більшою кількістю аспірантів.

3.8. Вчена рада Університету не менше ніж один раз на рік розглядає питання про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті, переглядає склад наукових керівників та усуває від наукового керівництва тих керівників, які не забезпечують якісної підготовки аспірантів, вирішує питання про призначення, у разі необхідності, другого наукового керівника.

3.9. У випадку звільнення з Університету наукового, науково-педагогічного працівника, він може бути звільнений, за рішенням Вченої ради Університету, від

виконання обов'язків наукового керівника. У такому випадку Вчена рада Університету призначає аспіранту іншого наукового керівника з урахуванням його наукових інтересів. Якщо науковий керівник виявив бажання у подальшому здійснювати наукове керівництво аспірантом, такому аспіранту протягом року призначається другий науковий керівник з числа наукових, науково-педагогічних працівників Університету, які є фахівцями з відповідної спеціальності, галузі знань. Питання про зміну наукового керівника, призначення другого наукового керівника, звільнення наукового керівника від виконання обов'язків, розглядається відповідною профільною кафедрою, вченою радою навчально-наукового інституту, Вченою радою Університету та затверджується наказом президента Університету. Питання про зміну наукового керівника, призначення другого наукового керівника, звільнення наукового керівника від виконання обов'язків, за наявності причин, може порушувати перед кафедрою як сам аспірант, науковий керівник аспіранта, так і кафедра, навчально-науковий інститут, завідувач відділу аспірантури.

3.10. Для здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Університету з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові. У випадку призначення аспіранту Вченою радою Університету двох наукових керівників, одночасно розподіляється навчальне навантаження між ними залежно розподілу обов'язків, які них покладаються щодо підготовки відповідного здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1. Протягом двох місяців з моменту зарахування аспіранта до аспірантури Вченою радою Університету йому затверджується тема дисертаційного дослідження, яка попередньо обговорюється на засіданні відповідної кафедри та вченій раді навчально-наукового інституту. До розгляду на кафедрі, тему дисертаційного дослідження аспірант узгоджує з науковим керівником. Тема наукового дослідження обирається аспірантом з урахуванням напрямів досліджень його наукового керівника. За 10 днів до засідання кафедри аспірант подає на кафедру текст обґрунтування дисертаційного дослідження, в якому окреслюються актуальність теми, предмет і об'єкт, мета, завдання дослідження, передбачувана наукова новизна та практичне значення тощо. Члени кафедри – фахівці з відповідної спеціальності розглядають подані матеріали та висловлюють свою думку під час засідання кафедри. Кафедра ухвалює рішення та зазначає про це у протоколі, який подається на вчену раду навчально-наукового інституту, що розглядає подані матеріали та

приймає рішення про ухвалення поданої теми і направлення матеріалів на затвердження Вченої ради Університету чи про повернення на доопрацювання. Рішення про затвердження теми дисертаційного дослідження приймає Вчена рада Університету. Витяг з протоколу Вченої ради Університету про затвердження теми дослідження подається до відділу аспірантури, який готує документи до Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень (спеціальність 015 Професійна освіта), Національної академії правових наук України (спеціальність 081 Право) для координування, узгодження теми. У разі необхідності, Вчена рада Університету здійснює уточнення теми дослідження аспіранту.

4.2. Підготовка в аспірантурі передбачає виконання освітньо-наукової програми за відповідною спеціальністю та самостійне проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

4.3. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових, затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності. Освітньо-наукова програма аспірантури має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом компетентностей, визначених Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), що затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами). Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Відділом аспірантури щорічно проводиться опитування аспірантів щодо відповідності змісту освітньо-наукової програми їх науковим інтересам, відповідності змісту дисциплін зі спеціальності освітньо-наукової програми їх повноцінній підготовці до дослідницької діяльності за спеціальністю, до викладацької діяльності. Враховуючи результати опитування та тематику наукових досліджень аспірантів відповідна кафедра, у разі необхідності, вносить зміни до навчально-методичних комплексів дисциплін, що передбачені навчальним планом.

4.4. Аспіранти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття (під час сесійних періодів) і проходити усі форми поточного та підсумкового контролю, які передбачені навчальним планом. Успішне виконання навчального плану аспірантури є обов'язковою умовою навчання на третьому рівні вищої освіти.

Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом до або поза аспірантурою компетентностей з однієї чи декількох дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено навчальним планом.

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право: на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі; на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

Навчальний план підготовки аспірантів містить перелік дисциплін вільного вибору аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених навчальним планом.

4.5. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії (далі – індивідуальний план), в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, міститься індивідуальний навчальний план, що включає як обов'язкові до вивчення дисципліни так і вибіркові, передбачено особливості атестації/звітування про виконання освітньої і наукової складової, запланований строк захисту дисертації, що погоджується з науковим керівником та затверджується Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури.

Індивідуальний план є окремим документом, який використовується для оцінювання успішності виконання запланованої навчальної та наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану або порушення строків його виконання без поважних причин, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування аспіранта.

4.6. Індивідуальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

У разі необхідності, кафедри, які забезпечують викладання вибіркового дисципліни, до 01 квітня кожного навчального року подають до відповідного навчально-наукового інституту список дисциплін, які пропонуються для вибору аспірантам на наступний навчальний рік, робочі навчальні програми і короткі анотації цих дисциплін. Вчена рада навчально-наукового інституту затверджує блок дисциплін вільного вибору аспірантів. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником, завідувачем відповідної кафедри та директором навчально-наукового інституту.

Аспіранти, як правило, обирають вибіркові дисципліни на весь період навчання, після зарахування до аспірантури, детального ознайомлення з навчальним планом підготовки аспірантів та освітньо-науковою програмою, Вибір дисциплін

аспірантами здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я завідувача відділом аспірантури протягом п'яти днів з дня зарахування до аспірантури. На підставі заяв аспірантів по відділу аспірантури видається розпорядження, яке подається у навчальний відділ для формування навчального навантаження та розкладу занять. Обрані дисципліни вносяться до індивідуального плану аспіранта.

4.7. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, до якого зарахований аспірант, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність - на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ). Академічна мобільність передбачає участь аспірантів в освітньому процесі (в Україні або за кордоном), проходження науково-педагогічної практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін тощо. Академічна мобільність аспірантів здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між Університетом та іноземним закладом вищої освіти, між Університетом та іншим ВЗО України, між Університетом і групою ВЗО різних країн за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами і програмами навчальних дисциплін, а також у межах міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти.

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний план, обирати під час навчання інші вибіркові дисципліни, за погодженням із своїм науковим керівником, завідувачем кафедри та вченою радою навчально-наукового інституту. Зміни до індивідуального плану аспіранта вносяться на підставі рішення Вченої ради Університету.

4.8. Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури. Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.9. Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради. В Університеті, за рішенням Вченої ради Університету, при дотриманні встановлених законодавством вимог, може утворюватися разова спеціалізована рада з відповідної спеціальності. Університет може звернутися до іншого закладу вищої освіти, наукової установи з клопотанням про прийняття до захисту відповідної дисертаційної роботи. Стан готовності

дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального плану.

Аспірант, який успішно виконав освітньо-наукову програму, і захистив дисертацію до закінчення строку навчання в аспірантурі, вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план і успішно завершив навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Такий аспірант відраховується з аспірантури з дня захисту.

У разі якщо аспірант виконав освітню складову, йому може бути видана академічна довідка за формою, що визначена законодавством.

4.10. Аспірант може бути відрахований з аспірантури:

- за власним бажанням;
- за невиконання індивідуального плану роботи аспіранта без поважних причин, у тому числі за невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин;
- за порушення умов контракту;
- за грубе порушення правил внутрішнього розпорядку;
- за вчинення протиправних дій;
- бездіяльність чи вчинення дій, якими заподіяно шкоду державним або громадським інтересам, майну або іміджу Університету чи майну гуртожитку;
- у зв'язку із завершенням навчання за освітньо-науковою програмою;
- у зв'язку з переведенням до аспірантури іншого навчального закладу (наукової установи) для подальшого навчання;
- в інших випадках, передбачених чинним законодавством України.

Питання про відрахування аспіранта з аспірантури Університету попередньо розглядається на засіданні відповідної кафедри та вченої ради навчально-наукового інституту. Рішення про відрахування аспірантів з аспірантури приймає Вчена рада Університету, про що видається наказ президента Університету.

5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1. Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність в Університеті, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці. Такі особи прикріплюються строком до п'яти років.

5.2. Для прикріплення здобувачі подають документи, що визначені у пункті 3.2 даного Положення.

5.3. Одночасно з прикріпленням здобувачу відповідним наказом президента

Університету призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

5.4. Тема дисертаційного дослідження здобувачу затверджується відповідно до пункту 4.1. даного Положення.

5.5. Особа, яка здобуває ступінь доктора філософії поза аспірантурою, користується всіма правами і несе всі обов'язки, що визначені у розділах 2-4 даного Положення.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

5.6. Самостійна робота над дисертацією на здобуття наукового ступеня доктора філософії є однією з форм підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів. Здобувачами наукового ступеня доктора філософії, які працюють над дисертаціями поза аспірантурою, можуть бути особи, які мають вищу освіту за рівнем освіти магістр (спеціаліст).

5.7. Особи, які повністю використали термін прикріплення, як здобувачі, правом повторного прикріплення не користуються.

5.8. У разі відрахування з Університету особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою та має право вступити до аспірантури Університету для здобуття відповідного ступеня заочною або заочною формою навчання із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

6. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури, яка може бути відкрита за рішенням Вченої ради Університету, що затверджується наказом президента Університету, з дотриманням вимог, що передбачені пунктом 38 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), що затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами). Прийом до докторантури, здійснюється відповідно до вимог, що визначені пунктами 39-40, 42 вказаного Порядку.

6.2. Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність в Університеті, мають науковий ступінь доктора філософії, або кандидата наук, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної

спеціальності, мають право здобувати ступінь доктора наук поза докторантурою. Такі особи, до розгляду на Вченій раді Університету теми дисертаційного дослідження та призначення наукового консультанта, подають на ім'я голови Вченої ради Університету заяву (із зазначенням теми дисертаційного дослідження), що візується передбачуваним науковим консультантом за результатами співбесіди зі здобувачем. Після підписання такої заяви, перед розглядом питання на Вченій раді Університету, здобувач подає на відповідну профільну кафедру список опублікованих наукових праць за темою дисертаційного дослідження (за наявності) та обґрунтування теми дисертаційного дослідження. Члени кафедри – фахівці з відповідної спеціальності розглядають подані матеріали та висловлюють свою думку під час засідання кафедри. Кафедра ухвалює рішення та зазначає про це у протоколі, який подається на вчену раду навчально-наукового інституту, що також розглядає подані матеріали та приймає рішення про ухвалення поданої теми, призначення наукового консультанта і направлення матеріалів на затвердження Вченої ради Університету чи про повернення на доопрацювання. Рішення про затвердження теми дисертаційного дослідження та наукового консультанта приймає Вчена рада Університету. Витяг з протоколу Вченої ради Університету про затвердження теми дослідження подається до відділу аспірантури, керівник якого, за необхідності, готує документи до Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень відповідної галузі знань для узгодження теми. На підставі рішення Вченої ради Університету видається наказ про призначення здобувачу наукового ступеня доктора наук наукового консультанта.

6.3. Здобувач протягом місяця після затвердження теми дисертаційного дослідження подає на кафедру на затвердження погоджений із науковим консультантом індивідуальний план наукової роботи, який затверджується Вченою радою Університету. У разі невиконання індивідуального плану наукової роботи та з інших підстав передбачених у п. 4.10 даного Положення особа, яка професійно здійснює наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність в Університеті може бути відрахована з числа здобувачів наукового ступеня доктора наук.

7. Звітування щодо виконання індивідуальних планів здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

7.1. Аспіранти, особи, які здобувають вищу освіту доктора філософії поза аспірантурою, здобувачі наукового ступеня доктора наук звітують про виконання індивідуального плану роботи на засіданні кафедри і атестуються науковим керівником (консультантом). Результати виконання чи невиконання освітньо-наукової (наукової) програми, відповідно атестації оформляються у формі атестаційного листа, який є складовою індивідуального плану. Звітування здобувачів на кафедрі відбувається в усній формі з демонстрацією всього, чим можна

підтвердити виконання відповідних пунктів індивідуального плану за період звітування: надруковані розділи дисертації; оригінали чи копії надрукованих праць; інші матеріали. Кафедра ретельно вивчає представлені матеріали, порівнює отримані досягнення із запланованими і робить висновок щодо виконання чи невиконання індивідуального плану, зазначаючи про це у протоколі. Якщо індивідуальний план невиконаний, з'ясовуються причини цього і здобувач попереджається, що якщо він не усуне виявлені недоліки до наступного підсумкового звітування (яке призначається через два місяці), то за результатами звітування може бути порушено питання перед Вченою радою Університету про відрахування такої особи за невиконання індивідуального плану.

Рішення кафедри формулюється за одним із трьох варіантів: 1) індивідуальний план роботи за відповідний навчальний рік виконано в повному обсязі; 2) індивідуальний план роботи виконано не в повному обсязі (конкретизуються види невиконання та зазначаються шляхи ліквідування відставання в певний період – до двох місяців); 3) індивідуальний план роботи за відповідний навчальний рік не виконано (конкретизуються позиції невиконання).

Рішення кафедри приймається відкритим голосуванням, необхідні матеріали передаються на розгляд вченої ради навчально-наукового інституту.

7.2. Вчена рада навчально-наукового інституту розглядає рішення кафедри, звіт здобувача наукового ступеня та приймає рішення про виконання, невиконання індивідуального плану, відповідно про атестування чи не атестування здобувача та передає необхідні документи на Вчену раду Університету, яка приймає остаточне рішення щодо атестації чи відрахування здобувача наукового ступеня.

7.3. Звітування проводиться один раз на рік (річний термін рахується з моменту зарахування до аспірантури чи докторантури, або прикріплення у якості здобувача наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою, затвердження теми дослідження у разі підготовки доктора наук поза докторантурою).

7.4. За результатами підсумкового звітування наказом президента Університету здобувач наукового ступеня переводиться на наступний рік навчання або відраховується.

8. Атестація здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук

8.1. Після завершення здобувачем наукового ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми, науковий керівник (керівники) готує (готують) висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану.

Якщо науковий керівник (керівники) відмовляється (відмовляються) підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до Вченої ради Університету про надання висновку кафедри, де здійснювалася підготовка

здобувача. Вчена рада Університету доручає відповідній кафедрі розглянути таку заяву. Кафедра протягом місяця з дня надходження заяви розглядає подані здобувачем документи щодо завершення його підготовки і проводить засідання, яке вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини її складу. На засіданні кафедри заслуховується наукова доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні наукових (науково-педагогічних) працівників приймається рішення про надання/відмову в наданні такого висновку. У такому разі висновок підписує завідувач кафедри. Якщо науковий керівник є керівником кафедри, де здійснювалася підготовка здобувача, висновок підписує директор навчально-наукового інституту.

В Університеті, з метою проведення експерименту з присудження наукового ступеня доктора філософії у встановленому Порядком проведення експерименту присудження ступеня доктора філософії, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2019 № 167, може утворюватися спеціалізована вчена рада для проведення захисту.

8.2. Особи, які здобувають науковий ступінь доктора наук в останній рік навчання проходять етап попереднього розгляду дисертації з метою проведення експертизи готовності дисертації на предмет рекомендації до подання до захисту.

Попередній розгляд включає обговорення дисертації на міжкафедральному семінарі. У разі потреби до обговорення на міжкафедральному семінарі залучаються інші фахівці - практики, науковці тощо. Здобувачі наукового ступеня доктора наук не пізніше ніж за 6 місяців до закінчення терміну навчання представляють повністю закінчену та відповідним чином оформлену дисертаційну роботу на кафедру, де вона виконувалась. Директор навчально-наукового інституту організовує проведення міжкафедрального семінару.

На засідання міжкафедрального семінару здобувач вищої освіти ступеня доктора наук готує та подає такі документи:

- текст дисертаційної роботи, яка в обов'язковому порядку проходить перевірку на плагіат відповідно до встановленого в Університеті порядку;
- відгук наукового консультанта;
- оригінали всіх праць, в яких надруковані результати дослідження;
- довідки про впровадження результатів дослідження;
- інші документи, передбачені нормативними актами, які регулюють процедуру захисту дисертації.

Завідувач кафедри, на якій виконувалась дисертаційна робота призначає не менше трьох рецензентів із числа висококваліфікованих працівників даної кафедри, інших профільних кафедр – докторів наук та, у разі необхідності, кандидатів наук, професорів, визначає дату проведення міжкафедрального семінару.

Дисертаційна робота надається рецензентам не пізніше ніж за 30 днів до проведення міжкафедрального семінару. Проведення міжкафедрального семінару щодо розгляду дисертаційної роботи відбувається тільки при позитивних відгуках

усіх рецензентів.

На засіданні здобувач робить доповідь про основні результати досліджень. Проведення міжкафедрального семінару відбувається за сценарієм захисту дисертаційної роботи у спеціалізованій вченій раді. На міжкафедральному семінарі дисертант доповідає про основні результати дисертаційної роботи з використанням наочних матеріалів. Обговорення окремих положень, висновків та особливостей здійснюється у формі запитань і відповідей.

Головуючий повинен забезпечити ґрунтовне обговорення роботи, у т. ч. через публічну дискусію. В обговоренні/дискусії можуть брати участь усі учасники семінару. Результатом обговорення дисертації на засіданні має бути висновок міжкафедрального семінару про ступінь її відповідності вимогам та рівня готовності щодо розгляду на засіданні спеціалізованої вченої ради.